

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt — kr.
Fél évre 2 frt — kr.
Negyed évre 1 frt — kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily
írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez
küldendőek.

Megjelenik

minden Vasárnap

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak
helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél
30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mér-
sékelt díjak egyezség szerint.

Szellemi táplálkozás.

Csodálatos az emberi szervezet, mely nem elégedik meg azzal, hogy csak a test kapja meg a maga mindennapi kenyerét, hanem a szellem is megkivánja az ő táplálékát.

Az állat teljesen meg van elégedve, ha rendes élelméhez jutott, nála nincs szellem, nincs ész, nincs lélek, bár ezt sokan tagadásba veszik s maga a tapasztalás szinte arra enged következtetni, hogy az ész, a gondolkodási képesség kisebb-nagyobb fokban ki van fejlődve az állatoknál s kivált a vadász ember az, ki világért sem engedné kutyájától elvitatni az észbeli tehetséget, sőt nem egyszer az intelligenciát. Külömben bebizonyított tény, hogy az állatok álmodni szoktak s így működik bennük valami,

a mi az emberi ész legalább megközelíti, mert hiszen akárhányan tapasztalhattuk, hogy a kopó legédesebb álmából éppen úgy elcsahintja magát, mint mikor vadászaton fölfedezi a vad nyomát és talán magát a vadat is. Hogy ez nem természetes ösztön, hanem az álombeli látomány kifolyása, azt megtagadni nem lehet.

Csak a legközelebbi időben is egy anglus azon fáradozott, hogy a majmok hangját telefonra szedje s ennek segélyével egy majom szótárat állítson össze s ezzel bebizonyíthassa, hogy azoknak meg van a saját nyelvük, melyen egymással érintkeznek, melyen egymás gondolatát kicserélik. Hogy eddig mennyire vitte kutatásaiban, nem tudjuk, bár kíváncsian lessük az eredményt, mely azután lehetővé teszi, hogy

TÁRCZA.

Szüreti napok.

(Folytatás.)

Neki vágtunk hát a sik mezőnek, követve a költő szavait:

Nem itt, nem itt van az én világom;
Más a világ, a hová én vagyok:
Napsugaras, délibábos róna,
Mint ha nem is az a napja volna.

Igaz, hogy a költő nem az itteni rónát énekelte így meg, hanem azt a gyönyörű alföldi sikot, melyen az emberi szem egy bokrot, egy dombot nem lát köröskörül, a merre csak ellát. Olyan egyenes az, mint egy asztal. A mi sikságunk bizony úgy nézett ki, mint a szőlőbeli vénasszonyok arcza nagyított kiadásban. Árkokkal, gödrökkel keresztül-kasul szeldelve, a mint azokat a hegyekről lerohanó ár szeszélye vájta éveken át. De hát nekünk éppen ezekre a gödrökre

fájt a szívünk, mert ezek oldalai nem egyszer rakva vannak nyullal és csak az a baj, hogy nehéz őket onnan kikurgatni, mert nem hogy ember, de még kutya sem megy szívesen arra a veszedelmes meredélyre, melyen azután lefelé lehet ugyan menni, de fölfelé nem; a ki az árokba egyszer beszabadult, annak órahosszat kell az egészen végig menni, míg kiszabadul.

Nem is bántuk meg, hogy lejöttünk, mert csakhamar eldőrdült egy pár lövés, a Laczié, meg jó magamé s az árokpartból kiugratott egy-egy tapsifüles ott fetrengett ártatlanul kiömlött vérben.

Lenne tehát már annyi nyulunk, a hányan vagyunk, mindegyiknek jut egy; természetes, hogy a farkatlant az kapja, ki még semmit sem lőtt. Hadd menjen büntetésül ilyen disztelenül haza!

No, meg is ijedt erre P. barátunk s váltig biztatótt, hogy nem törődve szomszussággal, fáradsággal, nézzük meg meg a közeli bokrost, oda bizonytal be-
menekült a szőlőhegyről egy pár füles. Kelletlen bár,

az állatokkal az ő saját nyelvükön érintkez-hessünk.

Ime tehát bizonyosság arra, hogy már az oktalan állatok is foglalkoznak szellemiekkel, daczára annak, hogy tőlük ezt a képességet megtagadjuk. Mennyivel inkább van szüksége az embernek a szellemi táplálékra, midőn ennek észbeli tehetségét nem csak elismerjük, de tanu-jeleit lépten-nyomon saját szemünkkel láthatjuk, saját kezeinkkel tapinthatjuk is!

Az ember szellemének tehát természet-szerűleg szüksége van arra, hogy éppen úgy, mint a test, folyton táplálékban részesüljön.

Már maga az egymással való érintkezésünk nem egyéb, mint szellemünk táplálása s ugyanez az, mikor gondolatokba merülve önmagunkkal társalgunk, de ez még mind nem elégíti ki agyunkat; neki kicsiny az a tér, mely körülötte van s azt folyton tágitani óhajtja.

Ez a vágy hozta azután létre azt a szükségességet, hogy gondolatainkat szeretjük más távollevőkkel is kicserélni, szeretjük azok gondolatmenetét megismerni, tapasztalataikból tanulni, hibáikból okulni.

A régi időkben, mikor még az írás mester-sége ismeretlen volt, vagy mikor annak kellékei még annyira primitívek és nehezen hozzáfér-hetők voltak, csak a dúsgazdagok engedhették meg maguknak azt a fényűzést, hogy távol lakó

barátaikkal, rokonaikkal gondolataikat ilyen módon cserélhessék ki; ma midőn nem csak az íróeszközök mindenki által hozzáférhetők, mikor alig van ember, ki írni, olvasni ne tudjon, egészen mások lettek a viszonyok s a szellemi élet egészen más lendületet vett.

A vágy, hogy az általam tudottak ne csak közvetlen körnézetem tudomására jussanak, oda hajt, hogy ujságírás, könyvkiadás útján szellemi termékemet lehetőleg mindenkivel közöljem, kit az érdekel.

Igy támadt azután az egyes nemzetek irodal-ma, sőt mondhatni, a világirodalom.

Nincs az a tér a tudományban, nincs az emberi foglalkozások között olyan, melynek saját irodalma nem lenne, csak az a különbség közöttük, hogy míg az egyik bővülködik, addig a másik szükségét szenved. Az utóbbiak közé — sajnosan kell bevallanunk — tartozik honunk-ban az erdészet is.

Olyan szép a tér, melyen munkálkodni lehetne, olyan sok a tanulni vágyó, és mégis olyan kevés a munkálkodó!

Egész erdészeti irodalmunkban alig talál-hatunk — egy pár darabot kivéve — számba-vehető munkát, kivált pedig olyat, mely a mellett, hogy az egyszerűbb, tudományosan kevésbé képzett ember által is megéthető, e mellett pedig olcsó árak mellett a szegényebb

mégis mint jó bajtársak engedtünk kívánságának s neki indultunk három irányban a helynek.

Alig megyünk így egy darabon, hát egyszerre — óh, csodák csodája! — eldurran P. fegyvere s miután nem dupláz, biztosra vettük, hogy az egyszer véletle-nül talált s mintha csak összebeszéltünk volna, egye-nest a hely felé tartottunk.

Ott találtuk P. barátunkat, de nagyon sajátságos foglalatatoskodásban. A helyett ugyanis, hogy a nyulat gondozta volna, arcát törülgette zsebkendőjével. Ele-inte azt hittük, hogy izzadságát törli s csak akkor bámultunk még nagyot, mikor hozzá érve észrevettük, hogy arcza, homloka csupa sár. Azt hittük, hogy ele-sett s úgy sározta be magát, de nem úgy volt s ő maga mesélte él a belesetet, a mely érte.

A mint ugyanis a bokroshoz közeledett, közvetlen előtte akkora nyul ugrott föl, mint egy borju s miután ugrásában arcát teli fröcskölte sárral, nem törődve az utánna eresztett lövéssel, vigan menekült tovább, fittyet hányva neki.

— No pajtás — mondja Laczi — ha már ilyen peched van, akkor csakugyan te fogsz fark nélkül hazamenni.

Ilyen szomorú vég után elment a kedvünk tovább botorkálni s neki indultunk újra a szőlőhegynek, hogy ott egy ismerős becsületes szász ember vendégszere-tét élvezzük.

Nem vagyok ugyan nagy bámulója a szászok konyha művészetének és egy jó alföldi paprikást, vagy fordított kását nem adok oda összes spejzctli-jükért, melyet csak szakácskönyvükből összeállítani tudnak. Csupa bors, csupa hagyma, vaj és retek az egész elemózsia. Becsületes magyar gyomor bizony megcsömörlik ettől. Az ember úgy vágyik egy kés-hegynyi paprikára, mint recipiált zsidó honfitársaink a Messiás jövetelére. Jó szerencse, hogy a boraik jók, ezek azután helyreütik azt, mit a konyha elrontott.

A fogadás a szőlőhegyen annál szivesebb volt, mert a szüret fényét nem csak megjelenésünkkel, de hatalmas puffogatással is emelni igyekeztünk, a mi

sorsu érdeklődőknek is hozzáférhető lenne, mint ritkaság szinte csodálatot és bámulatot érdemel.

Mint mondjuk, különösen a népies irányú és olcsó kiadványokat nélkülözzük sajnosan az erdészeti szakmában. A meglevő csekély mennyiségű szakmunka legnagyobb része annyira tudományos, hogy még a kellő előkészítéssel bíró ember gyomra sem képes megemészteni és elméje befogadni, minek természet-szerű következménye az, hogy az ilyen munkák évtizedeken át raktáron hevernek s ott emészti föl őket a moly. Ez által azután a hivatott írók is elvesztik kedvüket a további munkálkodáshoz, mert annak sem szellemi, sem anyagi sikerét nem látják.

Legnagyobb hiba az egészben csak az, hogy éppen annak nem adnak a kezébe érthetően irt és olcsó szakmunkákat, kinek ezekre nem csak szüksége lenne, de ki azokat szívesen olvasná és tanulmányozná is.

Az erdészeti altisztí személyzet az, mely mondhatni teljesen hijával van minden szakszerű olvasmánynak, pedig ez manapság már annyira fejlődött szellemileg, hogy az intelligencia bizonyos fokát tőle elvitatni nem lehet. A tudományszomj meg van benne s nagy részénél, mely a világtól elzárva, rengeteg erdőkben tölti életét, valóságos jótétemény egy-egy olvasmány.

Arra, hogy magának hasznos és neki alkalmas művekből könyvtárat alapítson, szegénységénél fogva nincs módja s így ha tudásvágyát kielégíteni, magát olvasással szórakoztatni akarja, kénytelen a vásári bódék krajezáros Tatar Péter-féle históriákhoz folyamodni.

És hogy ez így van, hibáztatni nem az altisztí személyzetet, hanem csak azokat lehet, a kiknek megadatott ugyan az írás mester-ségének az adománya, meg a hozzávaló szak-képzettség, de már akár indolenciából, akár más okból ezt a tehetségüket ilyen irányban érvényesíteni nem akarják, vagy talán éppen méltóságukon alólinak tartják az ő alantas személyzetük műveltségi fokának, szakszerű képzettségének gyarapításához hozzá járulni.

Hozzátok szállunk tehát, kiknek megadatott természeti adományaitokat szakszerűen ki-képezni, kikben meg van a képesség mások okulására munkálkodni s kérünk, tegyetek már le valahára az eddigi közönyről; adjátok át magatokat az igazán hasznos munkálkodásnak s meglássátok: hasznát fogjátok látni magatok, de hasznát fogja látni a haza és az emberiség is és az utókor egykoron hálával fogja emlegetni neveteket, mely pedig különben ment-hetlenül az ismeretlenség homályában vész el!

—y.—

pedig az itteni szüreteken ritkaságszámba megy, leg-föllebb a kereskedők szállóiban hallszik elvéte egy puffanás, melynek ugyan csak hangja van, de büze nincs, nem származván az egyébtől, mint egy pár fölfujt papír stancizlinak a falhoz való ütésétől.

A gazdasszony mindjárt előhozakodott az enni-valóval s föltette az asztalra a friss kolbászt s mi igyekeztünk — ki hogyan tudott, letelepedni.

Az asztal kiesiny, a hely szűk volt s addig-addig lökdösödtünk, míg én véletlenül megtántorodva, le-roggytam egy padra.

Egy roppanás, és több rémes fölkiáltás . . . s én ijedten ugrottam föl a tönkre zuzott tálról, melynek tartalma részint a padon és a földön, részint pedig ma már annyi veszélynek kitett ama testrészemen párol-gott, melyet hajdan atyám használt vesszővel csinált gyakorlataihoz, most pedig magam ülésre szoktam használni.

Oda van a nagy gonddal és szakértelemmel készi-

tett lucskos káposzta, oda a szüreti ebéd fénye és koronája.

A gazdasszony kétségbe volt esve, de magunk is szomorúan és irigykedve néztük a kopókat, a mint nagy örömmel, sőt mondhatni, hogy kárörvendve estek neki a jobb sorsra készült eledelnek.

Hja, mindenben nem lehet az ember szerencsés; nekem kijutott a nyullövésből, de fölkapott az állam, mert míg a cigány egy hevenyészett szalmacsutakkal szalónképeessé igyekezett tenni, addig két társam ugyan-csak neki esett az egyedüli vigasztalóul maradt kolbásznak s mire olyan állapotba jutottam, hogy a társaság előtt tisztességgel megjelenhettem, már a tálban csak egy kis vízzel vegyes sós zsiradékot találtam.

No, de hiszen szegény ember barmon szánt és vízzel főz; ha már nincs egyéb, legalább ezt mártogassuk ki, hogy bár valami jusson a gyomorba, a mire a bor lecsuszik, bár azt tartja a példaszó, hogy

Közös érdek.

(Folytatás).

Ime, ezek lennének a tervbe vett „országos al-tiszti egyesület“ alapszabályai.

Az egyesület célja, hivatása ezekben olyan félre nem magyarázható módon van megvilágítva, hogy azt félremagyarázni vagy meg nem érteni szinte lehetetlen.

Az egyesület működésének tere kétféle: erkölcsi és anyagi támogatása tagjainak.

Az erkölcsi támogatás módja nincsen ugyan körvonaloza és közelebb meghatározva, de hiszen az annyi mindenféle irányban nyilvánulhat, hogy alig lehet elősorolni. Hogy a sok közül egyebet ne említsünk, elég legyen csak azt fölhozni, hogy milyen jó szolgálatot tehetne az egyesület nem csak tagjainak, de az erdészetnek is azzal, ha üres állomáshelyek betöltésénél a közvetítő szerepét vállalná el.

A mi az anyagi támogatást illeti, megjegyezzük, hogy ez az, a mire tulajdonképpen az erdészeti altiszteknek legnagyobb szükségük van.

Az erdészeti altisztek díjazása országszerte úgy a kincstári, mint magán uradalmaknál olyan szűkre van szabva, hogy e mellett bár élni vagy talán élőködni lehet ugyan, de annál kevésbé lehet valamit az öreg napokra összekuporgatni, meg kevésbé halálozás esetére a hátramaradt család jövőjét biztosítani.

A kincstáriak és egyes nagyobb hitbizományok és uradalmak alkalmazottjai még ebben a tekintetben is megvannak úgy, a hogy, mert némi — bár csekély s a megélhetésre alig alkalmas — nyugdíjra van kilátásuk, de mit mondjunk azokról, kiknek ilyenre sem reményük, sem igényük nincsen, sőt akár hányat a

gazdája akár vénség, akár betegség vagy más körülmény folytán beállott szolgálat-képtelensége esetén minden további szó vagy tárgyalás, minden nyugdíj, végkielégítés, vagy segély nélkül bármikor kénye-kedve szerint világgá bocsáthat? Pedig hazánkban az ilyenek vannak tulnyomó többségben.

A családapá, vagy a család valamely tagja elhalálozik s a hátramaradottaknak nem marad annyiuk, hogy a végtisztességet illendően megadják az elhunyt-nak, mert ha volt is pár összekuporgatott fillér, azt a betegséggel járó gyógykezelési és egyéb költségek föl-emésztették.

Az egyesület hivatása lenne ilyen szomorú esetekben kinyújtani mentő karját a baj által sújtott felé s enyhítve inségét, letörölni arczáról az ez által kisaj-tolt könnyeket.

Akadnak talán olyan szerencsés helyzetben lévők, kik elmondhatják magukról, hogy senkinek a segítségére nem szorulnak s így fölöslegesnek is tartják az egyesület megalakítását, de vajjon az ilyenek számot vetettek-e azzal a lehetőséggel, hogy most meglevő földi javaik tönkre mehetnek, megsemmisülhetnek? hogy jó módjuk inségnek ad helyet s jobban lehetnek rászorulva a segítségre, mint azok a szegényebb sorsu társaik, kiket most elbizakodottságukban lenéznek? De tegyük föl, hogy ez az eset soha sem áll be s jó módjuk tartós marad; vajjon akkor is nem kötelességük-e fölöslegükből társaik gyámolításához filléreikkel hozzá-járulni, a szegényebbeket gyámolítani?

Nagy megnyugvás az emberre, ha biztos tudatában van annak, hogy inségében, bajában biztos támaszt, biztos segítséget nyer, de már az is önelégült-séggel töltheti el az embert, ha ő maga nyújthat segédkezet embertársának.

a bor a királydinnyére (ismeretes túske homokos vi-dékeken) is jó.

Az étel híját, és a nadrágomon esett csufság fölötti bánatomat azután igyekeztem borba fullasztani, mi hogy mennyire sikerült, azt csak azok tudhatják, a kik ebbeli képességeimet ismerik.

A nap már a nyugoti oldalon égnek meredő ha-vasok mögé bujt és alkonyodni kezdett, mikor búcsút véve szíves vendéglátónktól s magam bocsánatot kérve a megesett bajért, megindultunk gyalogszerrel haza-felé. A kopók is hálás pillantást vetettek — nem ugyan a szakácsnéra, de rám s még távolról is vissza-vissza tekintettek a szőlőre, honnan olyan jó emlékekkel tá-voztak.

Egy kis tántorgás, sok danolás és még több kurjongatás után végre sötét este haza vetődünk s miután. P. barátunknak kiadtuk a farkatlant, a cigány-nak az inget, kiki lakására indult. Én természetesen Laczival, ki-mint említettem volt, tőszomszédságomban

lakik, s kire különben nagy szükségem is volt, nem ugyan azért, hogy tántorgó lépéseimben támogasson, mert neki is elég baja volt a feszes menés erőszakol-ásával, hanem inkább azért, mert hathatós segítóm volt a városi kutyák riasztásában, mert ezek káposztás nadrágom szagára minden portáról előrohantak s nagy kedvet mutattak a rajtam való nyalakodáshoz.

A feleségem pedig — bár váltig erősitem — még ma sem akarja elhinni, hogy káposztás földön való vadászattól kaptam azt a különös szagot és az asszonyoknál szokásos makacságával mindig váltig erősítgeti, hogy „de bizon bele ültem a lucskos ká-posztába“ s úgy látszik, hogy ezt a meggyőződését még a sirba is magával viszi.

No de ha vadászatra igen, de szász szüreti ebéd-re hogy többet soha sem megy, ezzenel ünnepélyesen megfogadja

Sebes-Szász.

Miután pedig a tervbe vett egyesület fő célja az, hogy nekünk ezt a megnyugvást megadja, hogy nekünk és társainknak támaszunk és istápolónk legyen, szükséges azt megalkotnunk minden áron és nem szabad vissza riadnunk semmiféle akadályoktól és nehézségektől, mert minél nagyobbak ezek, annál nagyobb dicsőségünkre fog válni a fölöttük való diadal.

Hogy célunkat miként véljük elérhetni, azt jövőre fogjuk elmondani.

(Folytatás következik).

A nagyvilágból.

Az elmúlt pár hét nagy izgalmakat hozott hazánkra; a volt országgyűlés fölосzlatása következtében megindult országszerte a korteskedés az egész vonalon. Harcoltak a jelöltek és embereik hol szép szóval, hol pénzzel, dinom-dánommal, néhol még furkósbottal is, hogy pedig senki se mondhasa, hogy nem vagyunk alkotmányos ország, mely nem tudja, hogy a választás csak úgy választás, ha egy kis vér is vegyül belé, hát azt is eresztettek egy pár zajosabb kerületben. Némely helyen csak a polgártársak üttöttek alkotmányos léket egymás fejébe, másutt már vastagabban csinálták s dolgot adtak a csendőrség és katonaság fegyverének s folyt a vér özönnel; talán nem is a bűnösök, hanem az ártatlanok vére, mert volt olyan eset is, hogy a csendőrség golyója 12 éves fiut talált halálra. Szomoru dolog az, hogy népünk annyira neki adja magát a szenvedélynek s kész vakon rohanni a saját vesztébe. No de letelt ez is, a képviselő választások megtörténtek s végződtek az uralkodó kormánypárt nagy diadalával, az Ápponyi Albert gróf vezetése alatt álló nemzeti és az Ugron Gábor körül tömörülő függetlenségi párt csak romokban kerül vissza az országházába. sőt az utóbbinál sok hívével egyetemben maga a vezér is megbukott. A Kossuth Ferencz függetlenségi pártja elég szép számmal került ki a küzdelemből. A régiek mellett egy új párt fölvonulását is látjuk, mely főczéljául az egyházpolitikai törvények megváltoztatását tűzte ki s mely magának a »néppárt« nevet adta. A választások befejeztével megszűnik az izgalom is, mint a hogy elsimulnak a tenger hullámai a vihar lecsillapultával s az általános csendbe csak itt-ott vegyül bele az alkotmányos harcban elesettek özvegyeinek, árváinak egy-egy fájdalmas sóhajtása.

Hasznos tudnivalók.

Az almabor készítése. A hullott és selejtesebb alma értékesítésének legjobb módszere az almabor-készítés.

Ehez csak az apróbb, selejtesebb alma használandó, mert a szép és tartós gyümölcs máskén jobban értékesíthető. Édes és rothadt alma a borkészítésre nem alkalmas.

Leszedés után az almát pár hétig érlelni kell hagyni rakásokban, mert így a cukor illetve szesztartalom jobban

kifejlődik. Az almát dézsában, vagy kádban megmosván, gyékényen, vagy ponyván kell szétteregetni, hogy megszáradjon. Ezután jö az alma az örlőmalomba, vagy ha ilyen nincs, alkalmas erre a répapúzó is, melyben az almát jól össze kell törni.

Az így összetört almát kádba vagy hordóba tesszük s jól betakarva, 12—15 óráig erjesztjük. Ezután jön a zúzott alma a sajtóba. Ha ehhez alkalmas szerkezetű sajtó nincsen a szőlőprés is alkalmas. A sajtóba a zúzott alma közé rétegenként tölgy vesszőket czélszerű elhelyezni, mert ezeknek csersav tartalma a bor ízét javítja.

A sajtolás lassan kell hogy történjék, hogy a mustnak ideje legyen lecsorogni, mely tiszta, lehetőleg új hordóba szűrendő. Vigyázni kell arra, hogy a hordó ne legyen egészen tele, 5—6 cm maradjon üresen.

Az így beszűrt mustot tartalmazó hordót átfurt dugóval kell bedugni s 16° R. hőmérséklet helyiségben forrás végett elhelyezni. A forrás 2—3 hónapig tart, mi ha megtörtént s a must sistergése megszűnt, akkor első ízben lefejtendő. Másodízben a lefejtés február hó elején történik s ezután válik az ital használatra alkalmassá.

A sajtolt mustnak 14 % czukortartalommal kell birnia, hogy a bor tartós legyen. Ha valaki a bort későbbi eltartásra akarja készíteni, a must czukortartalma megméréndő s azt 14 %-ig kell pótolni; rögtöni használatra szánt italnál azonban a must hozzáadása felesleges.

A törkölyben maradt must kihasználása végett a törköly első sajtolás után kiadatba kell szedni, mennyiségéhez arányosítva egy ötödrész vizet kell ráönteni s ezt mintegy 20 óráig a törkölyén hagyva a főntebb leirt módon újból kisajtolni. Ebből a sajtolásból lesz a masodrendi s további fogyasztásra alkalmas almabor. Felvidék.

Mézbor-készítés, a közönséges bortörköly petítozása útján.

Baró Ambrózi Béla után közli Kormány Mihály.

Magyarország szőlőszetének a filoxera által való elpusztítása sajnos ténynyé vált, s azt mondhatjuk, hogy legértékesebb szőlőinknek java csak volt és hogy jelenleg az izetlen és szerfelett szesziesített olaszborokra vagyunk utalva, melyekhez izlésünk alig fog hozzá szokni.

Szőlőinknek regenerációja az egyetlen mód, régi jóhirü borainknak újból való föllevenítésére. Ez azonban könnyebben van mondva, mint cselekedve, mert ehhez pénz, kitartás és idő kell. Mindaz azonban sok embernél hiányzik. De nagy zöme a bortermelőknek el is van keseredve. Így tehát hosszú ideig tartó pangásnak nézünk elébe. Hogy azonban csekély borcsefrével aránylag több bort legyünk képesek ellő állítani, Franciaországban Petiot kiváló borásznak eljárását tanulmányoztam, t. i. a petiotizálást, melynek segítségével szép eredményeket vagyunk képesek elérni.

Az eljárás a következő: Egy erjesztő kádban 5

akó törkölyre 10 akó vizet, az egészhez 20 kgr. feldott burgonya vagy répa cukrot teszünk. Az időjárástól függőleg 3—5 óra múlva erjedni kezd a folyadék. Harmadnapra lehúztam a mustot és a törkölyt még egyszer kisajtoltam. A folyadékot egy hordóba töltöttem és ott mint frissen sajtol mustot kezeltem. A must gyorsan megtisztult ugyan, de igen gyöngé maradt. Arra a gondolatra jöttem tehát, hogy mézát használjak e célra, de ez nem sikerült, mert a bor a methnek az ízét kapta, ettől pedig undorodom. Ez alkalommal azonban azt tapasztaltam, hogy az ily formán készített bor erősebb s szájíze kövérebb a közön séges módon petiotizált bornál. Ennélfogva számos kísérlet után kitűnő eredményre jutottam, a mennyiben cukor, méz, és kevés szesz segítségével jelenleg oly italt állítok elő, mely az igényeknek teljesen megfelel, amennyiben a bor teljesen nélkülözi a methnek patika szagát és jó borizü, továbbá erős, zamatos és kellemes kövér izü.

Miután tetszésem szerint gyöngébb és erősebb, sőt aszuhoz hasonló borokat is képes vagyok előállítani, ennél fogva bátorodom többféle vényt (recipe) ismertetni, melyek bizonyára a nagy közönség tetszését is meg fogják nyerni.

Egy 10 akós kádba 4 akó törkölyt és erre 5 akó lágy vizet töltünk, a folyadékhoz akónként 4 kgr. fehér répa, vagy szükség esetén burgonya cukrot, valamint 2 kgr. felforralt és leförlözött mézet teszünk. A cukros víz már első nap forni kezd s a harmadik nap már kiforrt, ötödik nap leeresztjük a mustot, kisajtoljuk a törkölyt és az egészet egy hordóba öntjük, a hordóra egy erjesztő csapot verünk. 8 hét múlva lehúzzuk az új bort s a szerint tovább kezeljük azt.

Az ilyen formán előállított bor akójának az előállításához szükséges cukornak és méznek az ára a következő:

4 kgr. burgonya cukor (1 kgr. 28 kr.)	1 frt 12 kr.
2 kgr. méz (1 kgr. 30 kr.) — „ 60 „	
összesen	1 frt 72 kr.

A bor meglehetősen jó, de kissé gyöngé. Már sokkal jobb italt állíthatunk elő a következő eljárással: 1 akó-vizre 5 kgr. cukrot és 3 kgr. mézet veszünk és az egészet 6—8 napig hagyjuk a törkölyön erjedni; ezután a mustot egy hordóba húzzuk le, melybe előbb akónként egy liter rectifikált szeszt tettünk. Az így előállított bor akójának az ára a következő:

5 kgr. burgonyacukor (1 kgr. 28 kr.)	1 frt 40 kr.
3 kgr. méz (1 kgr. 30 kr.)	-- frt 90 kr.
1 liter szesz	-- frt 60 kr.
összesen	2 frt 90 kr.

(Folytatás következik)

Különfélék.

Baklövés korrigálás. Lapunk mult számába tévedésből bele került egy olyan pályázat is, melynek határideje már előzőleg egy héttel lejárt. A vastag tévedésnél csak az vigasztal, hogy a pályázat az „Erdészeti Lapok“ október 28-án megjelent kettős füzetéből lett átvéve s így a bakot tulajdonképpen nem mi löttük, hanem csak rádúpláztunk.

Érdekes szakmunka. A következő előfizetési felhívást vettük: Előfizetési felhívás. A „Legelő erdők berendezése, kezelése és hasznosítása“ című s az „Országos Erdészeti Egyesület“ által 100 drb. arannyal jutalmazott pályamunkámat magam szándékozván kinyomatni: legyen szabad cimedet az előfizetésre s az érdeklődőkkel az előfizetési feltételek közlésére tisztelettel felkérnem.

Munkám iránya s célja a pályázati feltételekből általában ismeretes s ezért e helyen csak azt vagyok bátor megjegyezni, hogy munkámban szerencsés lehettem e téren szerzett 8 évi gyakorlati tapasztalataimat is érvényesíteni s arra törekedtem munkám megírásánál, hogy határozottan megjelöljem azokat a módokat a melyek mellett az erdőből sok esetben ki nem zárható legeltetés a feltétlen erdő talajokon is a talajtermő képességnek fentartása mellett gyakorolható s kiterjeszkedtem úgy a havasi tájon, valamint a magas, közép s elő hegységre és a sikon fekvő erdőkre is.

Munkám 14—16 nyomtatott ivre fog terjedni s előfizetési ára 2 frt. Az előfizetési díjnak posta utalványon hozzám való előzetes beküldése esetén, a könyvet ajánlva s bérmentve fogom megküldeni.

A mennyiben több példány volna egy helyre küldendő: azokat a kijelölt előfizető nevére postán bérmentve fogom elküldeni.

Azoknak a kik az előfizetési díjat beküldeni nem akarják, hanem csupán megrendelik a könyvet, utánvétellel juttatom kezeikhez a művet.

A könyv ára megjelenése után 3 frt leendő, az „Országos Erdészeti Egyesület“ tagjai azonban ekkor is 2 frt 50 kr. kedvezmény áron vehetik meg.

A könyv sajtó alá való rendezését és szétküldését Lövy Adolf helybeli könyvkereskedő vállalta el. Teljes tisztelettel

Márton Sándor, m. kir. főerdész.
Sátoralja-Ujhely, 1896. október 30-án.

A kiváló művet, mely eddig tudtunkkal egyedüli a maga nemében, a legmelegebben ajánljuk tisztelt olvasóink figyelmébe. Idő adtán vissza fogunk térni még magára a műre s nem mulasztjuk el azt bővebben ismertetni.

Agarászatból szarvasvadászat. A vadászhistóriákban párját ritkító bravúros fogást csinált Rozvány József seprősi (Aradm.) birtokos. Lóháton agarászott a bir-

tokán, mikor egyszerre hatalmas szarvasbika tűnt föl előtte. Rögtön fölébredt benne a vadász szenvedélye, üldözőbe vette lóháton a szarvasbikát s kimerítő, vad hajsza után agaraival elevenen elfogta. Így elevenen vitte be a faluba ritka zsákmányát a bravuros vadász, a mi annál nagyobb föltünést kelt, mert az alföldön olyan szép, nagy szarvasbikát nyolc év óta nem sikerült leteríteni.

Szerencsétlenség a vadászaton. Damaszkín Arzén temesmegyei földbirtokos a Liget község melletti réteken nagyobb társasággal szalonkára vadászott. A társaság egyik tagja véletlenül feléje sütötte fegyverét, mire a földbirtokos vértől boritva a földre rogyott. Mikor odasiettek, látták, hogy koponyájába tizenhat angol sörét hatolt be és súlyosan megsebesítette; ha karját szerencsére a szeme előtt nem tarja, meg is ölte volna. A szerencsétlenül jár földbirtokost azonnal Temesvárra szállították.

Öngyilkos osendör. Bán, a szliácsi képviselő választásra kirendelt csendőrök egyike, ki úgy látszik többet ivott a kelleténél, a Szliács melletti erdőben elaludt, és ezalatt valaki ellopta pénztárcáját melyben szolgálati iratai voltak. A szerencsétlen ember a büntetéstől való félelmében rögtön agyonlőtte magát. Mellette egy papiros hevert, melyen megírta, hogy miért válik meg életétől. A csendőr a beszercebányai csendőkerületi parancsnoksághoz tartozott.

Egy bácskai család milliós öröksége. Váratlan örökséghez jutott Moholon a Trlaity-család. A Zentai Hiradó-ban ezt olvassuk erről az örökségről: Évekkel ezelőtt egyik rokonuk, Trlaity Gligo kivándorolt Oroszországba s ott kezdetben mint kereskedő éldegélt. A szerencse azonban annyira hozzá szegődött, hogy milliomos lett. Egy hónappal ezelőtt a dúsgazdag embert szélhűdés érte s miután örökösök nélkül halt el, a pétervári osztrákmagyar konzulátus értesítette a magyarországi rokonságot, hogy a másfél millió forintnyi vagyon egyedül őket illeti. Az örökösök a keresetet meg is indították s közülük egynéhányan ez örökségi ügyben képviselőjükkel egy zentai, míg a többiek egy belgrádi ügyvédet bíztak meg. Az orosz kormány azonban csak az esetben hajlandó a vagyont kiadni, ha az örökösök Oroszországban telepednek meg. Az örökösök gondolkodás nélkül beleegyeztek s már mindnyájan kiutaztak Oroszországba.

Életmentő kutya. Lippáról írják hogy egy petirsi gazdának a kis fiát csodálatos módon mentette meg a házörző eb biztos haláltól. Lucs Anbrie és felesége a múlt hónap 28 án bementek Lippára a képviselőválasztásra és egyedül hagyták öt éves fiacskájukat. Este tértek vissza a falujokba. A mint beléptek a házukba, szólították a gyermeküket, de nem volt sehol. Átkutatták az egész községet, de a fiucskát nem találták meg. Három nap és három éjszaka kutatták, de hiába. Már el is siratták őt, a mikor a szomszédok figyelmessé tették a kétségbeesett szülőket arra, hogy a kutyájuk minden éjszaka künn kóborol a házukból, Luc, azt hitte, hogy a kutyája megveszett és agyon akarta lőni, de a szomszédai biztatására megis követte az erdőbe az ebet. A kutya megállott egy mély gödör előtt. A szülők beletekintettek és öröm-

mel fődözték föl ott elveszettnek hitt fiucskájukat. A mikor kivették onnan, a gyerek föleszmélt. de az éhség annyira elcsigázta, hogy alig tudott beszélni. Hazavitték és gondos ápolás után magához tért. Elmondta, hogy a mikor szülei eltávoztak hazulról, ő az erdőbe ment gubacsot szedni. E közben bukott a mély gödörbe, a honnan nem tudott kimászni.

A lépfenés állat. Hogy mily szörnyű veszedelmet okozhat a lépfenés állat vére és teste, szolgáljon intő példaul az az eset, ami Simontornyán történt. Itt ugyanis Forray Mihály állatorvos egy lépfenében elhullott állat boncolása alkalmával kis ujját megsértette. A szerencsétlen orvos ennek következtében vérmérgezést kapott s életét nem is lehetett megmenteni. Másnap iszonyu kinok között kiszenvedett.

A két testvér. A torontálmegyei Sándorháza község nemcsak arról nevezetes, hogy a legszebb faluja ez országnak, hanem arról is, hogy a józan életű, vagyonos sváb lakosság között oly ritka a bűn, mint a fehér holló. A napokban mégis csak folt esett a község jó hírnevén s ez a bűn két testvérnek az életébe került. Gázsi József és János békességben, testvéri egyetértésben éltek egymással s a szép testvéri viszonyt nem tudta megzavarni semmi. Nehány nappal ezelőtt mégis csak összepörölt a két testvér s a Józsefen erőt vett rosszabbik természete; hirtelenében pisztolyt ragadott s meglőtte a Jánost. Mikor azután látta, hogy a János vérbe borulva a földre roskad, odatérdepelt mellé s úgy kérlelte sirva: „Ne haragudj, édes testvérem, nem akaratból tettem: elvette a méreg az eszemet!“ „Nem fáj — mondta halkan a János — nem fáj.“ Közös lakásukon ápolta aztán a József a maga sebesültjét egy napig, végre aztán meghalt János. Alig hunyta be a szemét a szerencsétlen, a József elővette a pisztolyt s agyonlőtte magát. Ugy temették el őket közös sirba s az egész falu részvételt van a Gázsi testvérek szomorú sorsa iránt.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos:

Podhradszky Emil.

Ugy a kezdő mint a haladottabb méhészek nélkülözhetlen lapja a számos képpel illusztrált, havonta megjelenő

„Szettekintő Méhész“

Előfizetés:

Egész évre 2 frt. félèvre 1 frt.

Mutatványszámmal szívesen szolgál a „SZETTEKINTŐ MÉHÉSZ“ szerkesztősége. Sajtény, Csanádmegye.

„FONCIÈRE“ PESTI BIZTOSÍTÓ-INTÉZET

→ ALAPITTATOTT 1864. BUDAPESTEN. ←

Alaptőkéje 4,000.000 koronára, biztosítékai pedig 22,000.000 koronára rugnak; minélfogva a leggazdagabb és legnagyobb biztosítékot nyújtó biztosító-intézetnek sorába tartozik.

Ezen hazai intézet igen előnyös feltételek mellett nyújt mindennemű biztosítást: tűz, jég, szállítmány és üvegeken eshető töréskárok ellen.

Különös gonddal ápolja az élet és az embert érhető testi balesetek elleni biztosításokat.

A díjak a legolcsóbbak és a feltételek a biztosítottakra nézve felette kedvezők. — Bővebb felvilágosítással készséggel szolgálnak:.

A központi igazgatóság Budapesten, V. Sas-utca 10. — A vezérügynökség Kolozsvárott és az ország majdnem minden községében lévő ügynökségek.

Szászsebesen főügynökség *Baiersdorf Henrik* urnál. Megbízható egyének egyszerű megkeresésre mint ügynökök alkalmaztatnak.

MEGJELENT

a
BLUM és TÁRSA

udvari egyenruha szállítók

 legujabb árjegyzéke.

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú cégtől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságu földmivelesügyi m. kir. Ministeriumnak 1894 évi augusztus hó 11-én kelt magas intézkedésével,

czégünk ujlag megbízott

a nagytekintetű erdőtiszték és az erdészeti altiszték egyenruhájának szállításával.

Tisztelettel értesítjük tehát, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati cikkek

hivatalos uton részletfizetésre

megrendelhetők.

POLGÁRI RUHÁK

a legjobb francia és angol divat szerint készítenek.

Vidéki megrendelések kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

 Óvakodjék mindenki oly cégektől, melyek olcsóbb ajánlattal akarják régi vevőinket félrevezetni

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

elsőrangú egyenruha készítő intézete.

Ő esász. és kir. Fensége József Főherczeg udvari szállító
A földmivelés m. kir. Ministerium szállító.

BUDAPEST IV. Sütő utca 2. Szervitater sarkán.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.